

Co warto wiedzieć o HIV i AIDS?

To warto wiedzieć o HIV

Zakażenie HIV oznacza, że w organizmie człowieka znajduje się wirus nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności. Wirus mnoży się i niszczy układ odpornościowy zakażonej osoby, który po pewnym czasie przestaje chronić organizm przed chorobami. Zakażenie HIV nie daje charakterystycznych objawów. Jeśli nie zrobi się testu diagnostycznego można nawet przez 10-12 lat nie wiedzieć o tym, że uległo się zakażeniu. Osoba, która nie wie, że żyje z HIV, może zachorować na AIDS. Może też zakażać innych.

To warto wiedzieć o AIDS

Nieleczone zakażenie HIV prowadzi do rozwoju AIDS, czyli zespołu nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności. AIDS to końcowy etap NIELECZONEGO zakażenia HIV. To zespół chorób atakujących osoby zakażone HIV. Zaliczamy do niego różne infekcje i typy nowotworów. AIDS występuje po wielu latach trwania infekcji HIV u osób, które o swoim zakażeniu nie wiedzą. Osoby, które wiedzą o swoim zakażeniu objęte są nowoczesną terapią antyretrowirusową, która zapobiega wystąpieniu AIDS. Warto się testować!

Jak może dojść do zakażenia HIV?

HIV przenosi się 3 drogami:

1. **przez kontakty seksualne** - udowodniono, że prezerwatywa znacznie zmniejsza ryzyko zakażenia HIV, jeśli m.in. są spełnione następujące warunki: jest dobrej jakości, została właściwie założona, jest od początku do końca stosunku na swoim miejscu, nie pękła i nie zsunęła się;
2. **przez krew** - gdy zakażona krew dostanie się na skórę, która jest uszkodzona, na błonę śluzową np. do oka, nosa, jamy ustnej, na narządy płciowe lub zostanie wstrzyknięta podczas używania wspólnych z innymi igieł i strzykawek np. do podawania środków odurzających, anaboliów w zastrzykach;
3. **podczas ciąży, porodu lub karmienia piersią z zakażonej HIV matki na jej dziecko** - dlatego kobiety planujące ciążę lub będące w ciąży powinny wykonać test w kierunku HIV (ginekolog ma obowiązek zaproponować to badanie), test powinien też zrobić przyszły ojciec.

Nie ma ryzyka zakażenia HIV w sytuacjach takich jak mieszkanie pod jednym dachem z osobą zakażoną HIV, przebywanie np. w kinie, na basenie... Owady (np. komar) i zwierzęta nie przenoszą HIV.

Kiedy warto wykonać test na HIV?

- **kiedy miałeś/miałaś w swoim życiu ryzykowne zachowania**, takie jak na przykład:
 - kontakty seksualne bez zabezpieczenia prezerwatywą,
 - liczni partnerzy seksualni,
 - bezpośredni kontakt z krwią osoby o nieznanym statusie serologicznym (czyli z kimś, o kim nie wiesz, czy jest zakażony, czy nie), np. zacięcie igłą niewiadomego pochodzenia,
 - chemseks, czyli przyjmowanie substancji psychoaktywnych, aby zwiększyć swoje doznania seksualne.
- **kiedy rozpoczynasz nowy związek.**

Większość osób nie przypuszcza, że druga strona może być zakażona przez poprzedniego partnera i nieświadomie narażać na zakażenie kolejnego. Wspólne wykonanie badania z nowym partnerem zapobiegnie takim sytuacjom.

W zależności od rodzaju użytego testu, zrób badanie nie wcześniej niż po 2 tygodniach, a nawet 6 tygodniach od sytuacji ryzykownej.

Gdzie można wykonać test na HIV?

Test na HIV można wykonać bezpłatnie, anonimowo i bez skierowania, **w jednym z punktów konsultacyjno-diagnostycznych (PKD).**

Ich adresy i godziny pracy można znaleźć na stronie: <https://aids.gov.pl/pkd/>.

W każdym województwie funkcjonuje co najmniej jeden taki punkt.

Nie musisz podawać swojego imienia i nazwiska czy innych danych, ani przedstawiać żadnych dokumentów. Trzeba być jednak osobą pełnoletnią.

Do wykonania testu przez osoby małoletnie (tj. do 16 r.ż.) potrzebna jest zgoda opiekunów prawnych, natomiast w przypadku osób między 16 a 18 r.ż. niezbędna jest podwójna zgoda, tzn. zarówno opiekunów prawnych, jak i osoby badanej.

Poza PKD testy w kierunku HIV można wykonać m.in:

- w publicznych placówkach medycznych: wymagają skierowania, są imienne i finansowane przez NFZ;
- w wielu prywatnych laboratoriach: nie wymagają skierowania, są płatne, nie są wykonywane anonimowo (konieczna jest wyraźna prośba pacjenta), a wyniki testu są wydawane zazwyczaj bez indywidualnej interpretacji czy wsparcia psychologicznego;
- w domu: test III generacji tzw. szybki test przesiewowy, które wykrywają jedynie przeciwciała anty-HIV1/2, wynik dostępny jest po kilku-kilkunastu minutach. Są w stanie wykryć zakażenie najwcześniej po 4-5 tygodniach od sytuacji ryzykownej, a wykluczyć dopiero po 12 tygodniach.